

Jan
Štifter

Světlo
z Pauliny

VYŠEHRAĐ

Světlo z Pauliny

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Jan Štifter

Světlo z Pauliny – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Jan Štifter
**Světlo
z Pauliny**

Jan
Štifter

Světlo
z Pauliny

VYŠEHRAĐ

Kniha vychází s přispěním Ministerstva kultury ČR

© Jan Štifter, 2020,
Illustrations © Veronika Bílková, 2020

ISBN tištěné verze 978-80-7601-181-3
ISBN e-knihy 978-80-7601-303-2 (1. zveřejnění, 2020)

Mámě a tátovi.
Protože oni jsou já a já jsem oni,
jen v různých proměnách,
podobách a časech.

Andělíčkářka

Ve štítu má ten dům dva anděly. Byli tam vždycky, co pamatuje, a to v něm bydlí od narození. Anděly si prohlíží, kdykoliv se vrací domů – sledují ji z fasády, vědí všechno o ní i o lidech, kteří za ní přicházejí. Lidé jí říkají andělíčkářka. A vůbec ne kvůli těm andělům na fasádě, ale protože posílá do nebe anděly. Nechtěné, dosud nenarozené děti. Andělíčkářka od dvou andělů.

Ten dům v budějovické Staroměstské ulici má jen dvě cimry a dvorek, který ze tří stran svírají zdi vyšších baráků. Přes dřevěná vrátka není vidět ulici, a tak jediný, kdo nakukuje do dvora, je svatý Prokop svou štíhlou kostelní věží. Společnost jí dělají zvony. V každou celou, před bohoslužbou, a hlavně v poledne. Občas přes zašlé záclony vidí děti. Honí se na ulici. A sem tam k ní zabloudí kočky, strká jim mléko na dvůr.

Už roky s nikým nepromluvila, a pokud to jde, vůbec nevychází ven. Dolít mléko kočkám. Ale pak se zase rychle zavřít v kuchyni, u toho stolu, kde vždycky sedávaly holky a vyprávěly podobný příběh o nešťastné lásce, snech a zklamání – o chlapech, kteří

prošli jejich životem a neodešli bez následků. Jenovefa z Pekárenské u ní byla třináctkrát. Maruna z Palačáku jedenáctkrát, a stejně okolo ní běhali haranti, protože se to dvakrát nepovedlo. U toho stolu se Maruna rozplakala poprvé, pak už věděla, co ji čeká. Plakala skoro každá. Některé se stolu držely, zarývaly do něj nehty, chtěly ze sebe setřást to nesnesitelné břímě, které je obtěžkalo a dovedlo do domu se dvěma anděly.

Stůl je posypaný tabákem. Andělíčkářka plní dutinky. Natáhne gramofon, točí se naprázdno, desky dávno popraskaly. Pobrukuje si a prsty bubnuje do stolu, aby trochu přehlušila hlasy dětí, které k ní doléhají z ulice. Dneska obzvlášť hlasitě výskají, měly by být ve škole, pomyslí si, ale křiknout na ně nepůjde, není z těch, co děti hubuje. Nemluví už s nikým, ani s dětmi. Od těch Vánoc, kdy ulehla a pan farář jí žádal, ať mu to všechno poví, že se jí uleví, vždyť do kostela od dětství nechodila, a bez přiznání, lítosti a pokání ji Ježíš Kristus nepřijme, se nebaví s nikým. Zamkla se v baráku, nevychází ven. Nepočítá dny ani roky. Nepočítá, kolik dětí za oknem volá její jméno. Plní dutinky a skládá je do krabice. Kouří málo a nevětrá.

Často myslí na to, jak katecheta ve škole vyprávěl o svatých, měla ta vyprávění ráda. Nejradši poslouchala o Prokopovi, jak čelil zlu a svázal čerta, kostel měl hned vedle, chodili tam s maminkou a tatínkem každou neděli. Nejčastěji se modlila za přímluvu ke své patronce svaté Anně a taky k Barboře, ta byla zase maminčina nejmilejší. Jedna katechetova věta jí rezonuje

v hlavě odmalička: život patronů byl čistý jako lilium a smrt, která je čekala, byla často bolestivá a strašná. Poslala jsem do nebe stovky svatých, říká si u stolu a podívá se nahoru, jako by je mohla spatřit. Místo toho vidí jen žlutou, oloupanou omítku, přes kterou se prolamuje rákos. Všechny ty děti musí být svaté, lilium a hrozný odchod ze světa, i snítek chleba je chleba, i kus člověka je člověk, lilium a svatí všichni, o kterých se v chytrých knížkách nepíše, o kterých ani sám papež neví. Ale ona jim v duchu dávala jména, jména z kalendářů, jenom tak se pro ni staly skutečné.

Za svůj život slyšela tolik naříkání, že za nimi musela zavřít dveře. Neměla ráda vojáky, protože napáchali spoustu neštěstí. Litovala všech děvčat, která přicházela z vesnice do města za lepším životem a tady se trásla, že nemůžou přijít tatínkovi na oči, že je čeká cesta domů, ať to všechno spraví anděličkářka. Míchala v kuchyni dryáky, a když už nebylo zbytků, věděla, kam sáhnout, kde zatlačit. Poslouchala přitom svatoprokopské zvony: jen ona věděla, pro koho právě hrají. Někdy si to holky odtrpěly u ní doma, zavírala je do své ložnice a ony pak zmizely bez rozloučení, ale vždycky zaplatily, na tom stole ležely peníze, zlaté náušnice nebo mrtvé slepice. Ty šperky jsou v šuplících v kredenci, zamotané ve starých hadrech a vzpomínkách.

Zapaluje petrolejku. Děti venku pořád křičí, má pocit, že poslední dobou vůbec nechodí spát, nespí děti ani ona sama, oči svítí do tmy, rty odříkávají jména svých svatých a srdce jim přeje věčnou slávu,

pozdravuje maminku a tatínka a všechny děti, které sama mohla mít, ale které k ní nikdy nepřiletěly, protože se jí bály. Zůstala sama v tom domě, kde se v kuchyni na zemi narodila a ze kterého nakonec všichni odešli, jen ona tady zbyla. Ona a ti dva andělé ve štítu, andělé a andělíčkářka.

Probudí ji zima. Asi na chvilku usnula. Venku sněží, bude muset zatopit. Kolik zim uteklo od té chvíle, co se tu nad ní pan farář skláněl a ona na poslední chvíli odmítla poslední pomazání? Odhrne záclonu a vidí, že za oknem sedí sníh. Kočka škrábe na dveře, možná jí zmrzlo mléko. Za oknem jsou desítky dětských tváří, už se nesmějí ani nekřičí, je noc, koukají na ni tak tiše a klidně, až ji ten obraz dojde, utře si slzu a usměje se na ně. Otevře kočce, ať jde k ní dovnitř, jen ať se o ní otře a ucítí něčí teplo, ale kočka proběhne kuchyní a skočí na stůl, shazuje na zem tabák. A venku se děti zase dávají do smíchu, je půlnoc, Štědrý den, bijí zvony, slyší v nich své jméno, obalí se šálem a po dlouhé době vyjde na ulici.

Hvězdy hasnou a město hoří, tolik světla v oknech jakživa neviděla, jde Staroměstskou ulicí, rozhlíží se kolem a nic nepoznává. Otáčí se, zmateně dupe do sněhu, dýchá si do dlaní, nad hlavou se jí tyčí domy, jsou pro ni cizí, napočítá třináct pater, v některých bliká podivné modré světlo. Její dům je pryč a v těch místech čte velkým písmem Mateřská škola, jen ten kostel je odtud vidět stejně, stejný hlas zvonů a dětí,

stejně všechno a nic zároveň, děti, její děti, stojí před ní v zástupu a ona je poznává po jméně. Její armáda svatých.

Vedou si ji ke kostelu a nikdo nezanechává stopy. Je Štědrý den, čas odpuštění.

